

Uitgeverij P & het Pools Instituut in Brussel,
i.s.m. de Faculteit Letteren & het Forum on Central and Eastern Europe van de KU Leuven
nodigen u en uw vrienden graag uit
op zaterdag 1 juni om 18u
in het atrium van Campus Opera, Jezusstraat 26-28 te Antwerpen
voor de presentatie van de bloemlezing

Averij aan de wereld |

Ewa Lipska

Honderd gedichten

*Gekozen, vertaald
en van commentaar voorzien door
René Smeets,
Maarten Tengbergen &
Kris Van Heuckelom*

P

- Vicedecaan van de Faculteit Letteren **KRIS VAN HEUCKELOM** verwelkomt.
- **ALICJA GEŹCIŃSKA** interviewt **EWA LIPSKA** over haar poëzie.
- Studenten van het postgraduaat conferentietolken Pools van de KU Leuven staan in voor de simultaanvertaling.
- Audiokunstenares **KATHARINA SMETS** en muzikant **TIM VANDENBERGH** verzorgen enkele poëtisch-muzikale intermezzi.
- Uitgever **LEO PEERAER** overhandigt de eerste exemplaren.
- De auteur signeert tijdens de receptie.

Gelieve uw komst te melden voor vrijdag 31 mei 2024 via bijgaande antwoordstrook - Uitgeverij P, Sint-Antoniusberg 9, 3000 Leuven of via contact@uitgeverijp.be

Niets is zeker

Je kunt je verstand verliezen.
De valuta van de waanzin inwisselen voor genialiteit.

Niets is zeker.

Van de tien getuigen
in de zaal
verklaart de elfde
dat jij schuldig bent.

Ze kunnen jou de natie brengen in een aktetas.
Misschien ga je van haar houden uit angst
of uit liefde.

Je kunt groenten kweken
die je vergiftigen.

Je wapenverzameling
kan jou doodschieten.

Morgen kan het geluk komen
ook al is het dan dinsdag.

Niets is zeker.

Zelfs de kanker in mijn weefsel
is niet zeker van morgen.

Vertaling: RENE SMEETS

NIC NIE JEST PEWNE

Możesz stać się szalercem.
Walutę obłądu możesz wymienić na geniusz.

Nic nie jest pewne.

Z dziesięciu świadków
obecnych na sali
jedenasty zezna
że jesteś winien.

Mogą ci przynieść w teczce naród.
Możesz go pokochać ze strachu
albo z miłości.

Możesz hodować jarzyny
które cię otrują.

Kolekcja twojej broni
może cię rozstrzelać.

Może być jutro szczęście
choć będzie wtorek.

Nic nie jest pewne.

Nawet rak w mojej tkance
nie jest pewny jutra.

In de Poolse literatuur heeft Lipska zich altijd als een outsider geprofileerd, wars van collectieve acties. Dat neemt niet weg dat haar werk aanvankelijk nog sterk onder de invloed stond van de in 2012 overleden Nobelprijswinnares Wisława Szymborska, met wie ze nauw bevriend was en de liefde voor geraffineerde woordspelingen, ingenieuze paradoxen en verbluffende pointes deelde. Lipska's poëzie is echter donkerder van toon en legt ook andere accenten. Een ware obsessie is de dood en alles wat ermee samenhangt. Haar lyrisch ik is veelal een eenzaat, gepokt en gemazeld in de liefde, een afstandelijk en sceptisch observator van medemens en maatschappij die met verve de taal met haar vele registers en idiomen exploreert. De voorbije twee decennia heeft Lipska zich ook ontpopt tot

een geïntrigeerde, maar uitgesproken koele minnares van de nieuwste technologieën en communicatievormen. In haar recente bundels wemelt het van de verwijzingen naar computers, harde schijven en andere fysieke dragers van onze almaar virtueelere identiteiten. De laatste jaren schrijft ze ook meer poëtisch proza dan voorheen.

Toen de samenstellers van deze bloemlezing in 2008 hun omvangrijke bloemlezing *Na de dood stond ik midden in het leven. Kopstukken van de naoorlogse poëzie* (P, 2008) publiceerden, mocht Ewa Lipska natuurlijk niet ontbreken. In de loop der jaren zijn her en der flink wat verzen van Lipska in het Nederlands vertaald, maar pas met deze ruime bloemlezing, die een representatief beeld geeft van haar volledige dichterlijke oeuvre, wordt recht gedaan aan deze grote dame van de Poolse poëzie.

Artificiële intelligentie

Er is geen mededogen.
Er is een machine.
Zij zal jou uitleggen
wat ik jou wil zeggen.
En jouw dataverkeer naar
mijn hart onderscheppen.

Op het scherm berichten
van gene wereld.
Beschimmelde bladen van brieven
in de mailbox:
De dichter Robert Lowell is
gestorven in een taxi.
Zijn voorlaatste rit
naar het kerkhof in Dunbarton.

En ofschoon
al het menselijke
verdaagd is naar het verleden
registreert onze selfie een traan
die opgaat
in een wolkbreek.

Vertaling: KRIS VAN HEUCKELOM

SZTUCZNA INTELIGENCJA

Nie ma litości.
Jest maszyna.
Ona ci wytłumaczy
co chcę ci powiedzieć.
Przechwyci twoje dane
do mojego serca.

Na ekranie wiadomości
z tamtego świata.
Spleśniałe liście listów
w skrzynce e-mailowej:
Poeta Robert Lowell
umarł w taksówce.
To jego przedostatni kurs
na cmentarz w Dunbarton.

I chociaż
wszystko co ludzkie
odkładane jest na przeszłość
nasze selfie zapisuje łzę
która miesza się
z oberwaną chmurą.

©foto: Danuta Węgiel

Ewa Lipska

(1945)

Ewa Lipska is één van de belangrijkste vertegenwoordigers van de grote generatie Poolse dichters die in de woelige nasleep van de Tweede Wereldoorlog geboren werden en wier levensloop min of meer samenviel met de beginjaren, de hoogdagen en de ondergang van de Poolse Volksrepubliek. Ze debuteerde in 1961, amper zestien jaar oud, met enkele gedichten in een dagblad. Tijdens de jaren zeventig was ze actief als poëziedactrice bij de Krakause uitgeverij

Wydawnictwo Literackie. Enkele jaren na de val van het communisme verhuisde ze voor enige tijd naar Wenen, waar ze werkzaam was in het plaatselijke Poolse Instituut. Nu woont ze alweer geruime tijd in de 'culturele hoofdstad' van Polen, Krakau. Sinds haar eerste dichtbundel (*Verzen*) in 1967 heeft ze ruim twintig bundels gepubliceerd die haar in binnen- en buitenland talloze literaire onderscheidingen hebben opgeleverd en die in tal van talen zijn vertaald.

ANTWOORDSTROOK

Naam:

Adres:

..... Tel.: E-mail:

zal met ... perso(n)en aanwezig zijn op **zaterdag 1 juni 2024** om **18u** op de voorstelling van **AVERIJ AAN DE WERELD** in het atrium van **Campus Opera, Jezusstraat 26-28** te Antwerpen.

tekent in voor ... exempla(ar)en van **AVERIJ AAN DE WERELD** (144 blz.) aan de **voorintekenaarsprijs** van **22 euro** (vanaf 2 juni: 24,50 euro) en betaalt via overschrijving op rekening **IBAN BE08 4310 5290 8113 • BIC KREDBEBB** (Uitgeverij P) en vermeldt het bestelde.

wenst het boek thuis te ontvangen, deelt het postadres mee en betaalt **5 euro extra portkost**.

Graag deze antwoordstrook voor vrijdag 31 mei 2024 bezorgen aan Uitgeverij P, Sint-Antoniusberg 9 te 3000 Leuven, of via contact@uitgeverijp.be - Tel: 016 23 12 45

Ook verkrijgbaar in de betere boekhandel.